

УДК 378.011.3-051:78]:37.014.3

DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-3\(216\)-93-98](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-3(216)-93-98)

ІРКЛІЄНКО ВІКТОРІЯ СТЕПАНІВНА,

кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри музики імені Григорія Левченка, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, Полтава, Україна

Viktoria Irklienko,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Hryhorii Levchenko Department of Music, Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, Ukraine

E-mail: vita.irka2@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-5731-3751>

ЯКОВЛЕВ ВОЛОДИМИР ПЕТРОВИЧ,

старший викладач кафедри музики імені Григорія Левченка,

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, Україна

Volodymyr Yakovliev,

Senior Lecturer at the Hryhorii Levchenko Department of Music, Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, Ukraine

E-mail: vladimiryakovlev675@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-4057-8897>

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА ДО ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

А Висвітлюється процес формування готовності майбутніх учителів мистецтва до освітньої діяльності в умовах Нової української школи. Зазначається, що основним завданням, яке постає перед науково-педагогічними працівниками закладу вищої освіти (ЗВО) і які забезпечують процес фахової підготовки впродовж формальної освіти – підготовка висококваліфікованого дипломованого бакалавра та/ або магістра, здатного забезпечити прогнозовані результати навчання, які передбачають освітні програми.

Автори доводять думку, що такий процес має носити системний характер, основою якого є взаємозв'язок і взаємозалежність усіх компонентів формування готовності до професійної діяльності в умовах Нової української школи.

Готовність як особистісне утворення набувається в результаті навчання у ЗВО і має структуру: науково-теоретичний, практичний компоненти, формування навичок soft skills. Науково-теоретичний компонент готовності майбутнього вчителя мистецтва спрямований на нормативно-правову, психолого-педагогічну, музично-теоретичну, музично-практичну, методичну підготовку. Практичний компонент передбачає практичну підготовку у закладах освіти і культури і спрямований на максимальну наближеність до реальних умов педагогічної діяльності.

Формування навичок soft skills у процесі фахової підготовки майбутніх учителів мистецтва є системним і цілеспрямованим процесом, у результаті якого впродовж освітньої діяльності відбувається формування необхідних для сучасного педагога умінь щодо міжособистісного спілкування й нестандартного вирішення проблем (спорів, конфліктів), налагодження педагогічної взаємодії на принципах поваги, такту, толерантності, командного усвідомлення, що, безумовно, винятково позитивно для професійного становлення майбутнього фахівця.

Наскрізний характер у формуванні готовності до професійної діяльності вчителя мистецтва в умовах Нової української школи вибудовується в узгодженні стратегії підготовки, розробленні та реалізації освітньо-професійної програми, доборі освітніх компонентів, організації і реалізації освітнього процесу з урахуванням новітніх освітніх стратегій і підходів до формування майбутнього фахівця педагогічної галузі.

Ключові слова: вчитель; мистецтво; музичне мистецтво; професійна діяльність; готовність до професійної діяльності; загальні і фахові компетентності; soft skills

FUTURE ART TEACHERS' READINESS FORMATION FOR EDUCATIONAL ACTIVITIES
IN THE CONDITIONS OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

S This article highlights the process of future art teachers' readiness formation for educational activities under the conditions of the New Ukrainian School. It is noted that the main objective faced by the scientific and pedagogical staff of the institution of higher pedagogical education, which ensure the process of professional training during formal education, is the preparation of highly qualified bachelor's degree and/or master's degree students capable of providing the predicted learning outcomes provided for by the educational programs.

The authors prove that such a process should be systemic, the basis of which is the interconnection and interdependence of all components of readiness formation for professional activity in the conditions of the New Ukrainian School.

Readiness as a personal education is acquired while studying at a higher education institution and has the following structure: scientific and theoretical, practical components, and formation of soft skills. The scientific-theoretical component of the future art teacher's readiness is aimed at normative-legal, psychological-pedagogical, musical-theoretical, musical-practical, and methodical training. The practical component involves practical training in educational and cultural institutions and is aimed at a maximum approximation of the actual conditions of pedagogical activity.

Soft skills formation in the process of future art teacher professional training is a systematic and purposeful process, as a result of which, in the course of educational activity, the skills necessary for a modern teacher are formed regarding interpersonal communication and non-standard problem solving (disputes, conflicts), the establishment of pedagogical interaction based on the principles of respect, tact, tolerance, and team awareness, which, of course, is beneficial for a future specialist's professional development.

The cross-cutting character in art teachers' readiness formation for professional activity in the conditions of the New Ukrainian School is built in the coordination of the preparation strategy, the development and implementation of the educational and professional program, the selection of educational components, the organization, and the implementation of the educational process, considering the latest educational strategies and approaches to the formation of a future specialist in the field of pedagogy.

Keywords: a teacher; art; musical art; professional activity; readiness for professional activity; general and professional competences; soft skills

Актуальність проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими практичними завданнями.

Спрямованість шкільної реформи «Нова українська школа» на гуманізацію освітнього процесу, збереження цінностей дитинства і відповідно до цього особистісний підхід; створення середовища психологічного комфорту, реалізації творчого потенціалу учня мають сприяти формуванню мистецьких компетентностей сучасних школярів. В умовах запровадження реформи важливим складником цього процесу є наявність висококваліфікованих фахівців, у яких сформовані загальні та фахові компетентності, які мислять критично, мають педагогічно-мистецьку освіту, бажання і можливості навчатися впродовж життя. Реалізація зазначених положень у відповідних освітньо-професійних програмах підготовки сучасного фахівця мистецько-педагогічного профілю употужнює процес ефективного впровадження реформи Нової української школи та є актуальною, бо мотивує вчителя розвиватися професійно, мати свободу творчості.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Питання підготовки майбутніх педагогів та їхньої готовності до здійснення педагогічної діяльності багатоаспектно представлені у наукових роботах вітчизняних дослідників. Зокрема, загальнотеоретичні питання висвітлені у роботах І. Зязюна, Н. Кузьміна, Л. Хомич; готовність до різного роду педагогічної діяльності – у Н. Волкової, Г. Троцько, О. Шпак. Аналіз філософських підходів до підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва досліджують О. Моренко (акмеологічний підхід) [6], Є. Проворова (праксеологічний підхід) [8]. Специфіку підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін в умовах інформаційного суспільства представлено у наукових розвідках Н. Сулаєвої [10]. Методичне обґрунтування реалізації компетентнісного підходу до професійної освіти музикантів-педагогів висвітлює

в наукових розвідках Н. Дем'яно [2]. Практичний складник у системі професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері музичного мистецтва досліджує В. Ірклієнко [3], а вокальна підготовка майбутніх педагогів-музикантів першого (бакалаврського) рівня освіти стала предметом дослідження Н. Ремезової [9].

Однак проблема формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до освітньої діяльності в умовах Нової української школи є надзвичайно актуальною й потребує подальшого дослідження.

Мета статті – розкрити процес формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до освітньої діяльності в умовах Нової української школи.

Викладення основного матеріалу. Реалізація ключових компонентів процесу реформування закладу загальної середньої освіти базується, насамперед, на можливостях і готовності спеціалістів – учителів до подальшої професійної діяльності. Готовність майбутніх учителів музичного мистецтва до освітньої діяльності в умовах Нової української школи (далі – НУШ) є визначальним для організації якісного освітнього процесу.

У науковій спільноті актуальним і широко обговорюваним є питання готовності майбутнього педагога до педагогічної діяльності. Можемо констатувати, що це поняття багатогранне і розглядається з особистісної та операційно-технічної точок зору, де особистісний підхід передбачає сформовану емоційно-почуттєву, інтелектуальну, мотиваційну та інші сфери майбутнього вчителя, а операційно-технічний – інструментарій педагога для здійснення педагогічної діяльності, сформовані фахові компетентності.

Науковиця Т. Гармаш виокремлює наступні підходи до трактування поняття «готовність до професійної діяльності» і вбачає їх такими: функціональний, особистісний,

особистісно-діяльнісний, результативно-діяльнісний, акмеологічний [1, с. 1–10].

Долучаємося до думки І. Коновальчук, яка на основі аналізу багатьох трактувань цього поняття вважає, що готовність – це складне структурне утворення особистості, яке сформоване в результаті діяльності чи спеціальної підготовки. Воно є поєднанням психофізіологічних, особистісних, пізнавальних якостей, наявних цінностей, установок, знань, умінь, навичок, певного досвіду. Це здатність до виконання певної діяльності [4, с. 340].

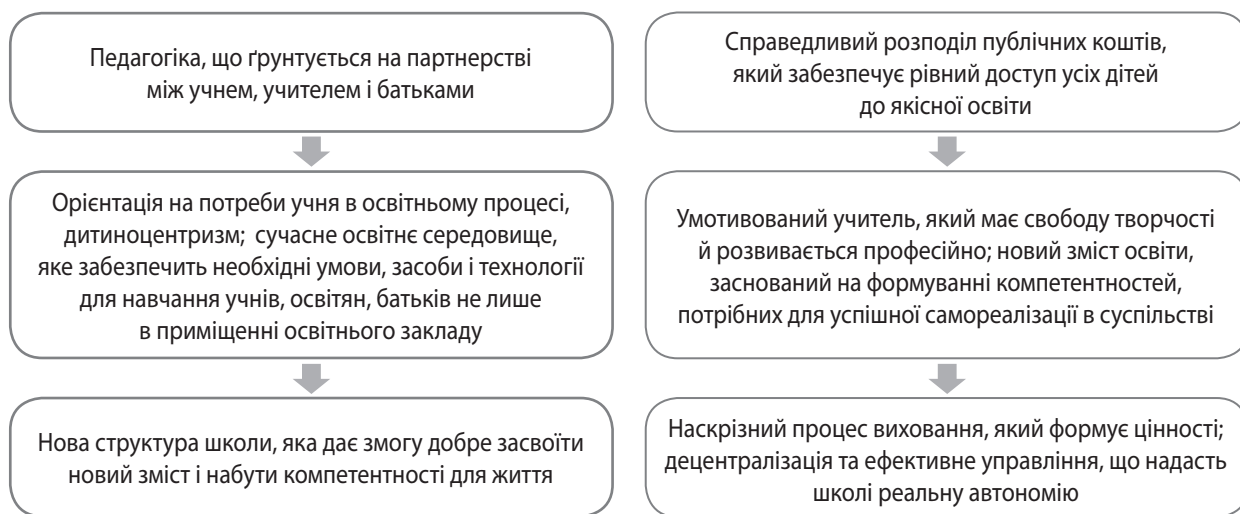
Результатом підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва має стати готовність до освітньої діяльності у Новій українській школі. Водночас готовність до

мистецько-педагогічної діяльності є умовою для вдосконалення в професії, для навчання впродовж життя.

Основним завданням, яке постає перед науково-педагогічними працівниками закладів вищої мистецько-педагогічної освіти, є забезпечення у процесі формальної освіти ефективної фахової підготовки висококваліфікованого дипломованого бакалавра та/або магістра, здатного забезпечити прогнозовані результати навчання, що передбачають модельні освітні програми мистецької освітньої галузі закладів загальної середньої освіти. Така підготовка має базуватися на врахуванні формули НУШ, яка передбачає ключові компоненти [7] (табл. 1):

Таблиця 1

Ключові компоненти НУШ (авторське опрацювання)

Підготовка майбутнього фахівця мистецької освітньої галузі у закладі вищої педагогічної освіти, його готовність до роботи у Новій українській школі має базуватися на комплексному підході, який стосується різних сфер музичної освіти (музично-естетичної, музично-педагогічної, художньої). Усі вони складають основу світоглядної, естетичної, мистецької, професійної готовності майбутнього фахівця до роботи у закладі загальної середньої освіти з реалізації реформи Нової української школи. Підкреслимо, що такий процес має носити системний, наскрізний характер у підходах до стратегії підготовки фахівця, вибудовування освітньо-професійної програми, добору відповідних освітніх компонентів, організації освітнього процесу, обрання методичного інструментарію, можливості реалізації майбутнього вчителя музичного мистецтва у різноманітних видах діяльності тощо. Системний підхід у підготовки вчителя мистецтва передбачає взаємозв'язок і взаємозалежність усіх компонентів формування готовності до професійної діяльності.

Готовність як особистісне утворення, набуте у результаті спеціального навчання, включає у свою структуру науково-теоретичний і практичний компоненти, формування навичок soft skills.

На нашу думку, науково-теоретичний компонент готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва передбачає нормативно-правову, психолого-педагогічну,

музично-теоретичну, музично-практичну, методичну, а практичний компонент – практичну підготовку у закладах освіти і культури.

Додамо, що майбутнього фахівця, який працюватиме у системі «людина-людина», необхідно підготувати до непередбачуваних ситуацій, до професійної діяльності роботи, де іноді відсутні єдині вимоги до вирішення професійної задачі. Навички soft skills – це особисті характеристики, вміння та навички, завдяки яким майбутній фахівець буде здатним працювати в команді, вибудовуючи міжособистісну взаємодію відповідно до моральних, духовних, етичних і правових норм; усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми, успішно взаємодіяти в команді під час розв'язання будь-яких питань. Для майбутніх педагогів вони є вкрай важливим для комунікації, проведення уроків сучасного типу з використанням різноманітних форм активізації пізнавальної діяльності.

Розкриємо компоненти готовності майбутнього вчителя мистецтва (музичного мистецтва) до професійної діяльності у закладах освіти.

Опанування нормативних і вибіркових освітніх компонентів вимагає знання нормативних вимог щодо здійснення освітньої діяльності в сучасних закладах загальної середньої освіти. Це формує здатність проявляти ініціативу і приймати доцільні й відповідальні рішення в проблемних ситуаціях; діяти в нестандартних умовах і нести

відповідальність за прийняті рішення; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Тому оволодіння знаннями основних нормативних актів і документів, які регламентують організацію освітнього процесу в закладах загальної середньої та позашкільної освіти, є важливим складником готовності майбутнього вчителя мистецтва до роботи у НУШ і має відбуватися при викладанні загальних і фахових освітніх компонентів.

Психолого-педагогічна підготовка здійснюється при вивченні таких освітніх компонентів, як психологія, педагогіка, методика виховної роботи, основи педагогічної майстерності, основи інклюзивної освіти, педагогіка загальної середньої та позашкільної освіти, психологія загальної середньої та позашкільної освіти тощо. Вона спрямована на формування здібностей до самоосвіти, саморозвитку, самоорганізації, співробітництва. Формування загальних компетентностей передбачає здатність володіти гнучким способом мислення, який дає можливість зрозуміти і розв'язати проблеми та завдання професійної діяльності; здатність здійснювати освітню і науково-дослідницьку діяльність на основі гуманістичного світогляду та розуміння сутності педагогічних явищ і процесів; здатність на основі самопізнання формувати власний стиль педагогічної та художньо-творчої діяльності; здатність до самовдосконалення і самопізнання.

Фахові компетентності спрямовані на формування у студента здатності володіти системою психолого-педагогічних категорій із метою вирішення дослідницьких і практичних завдань, уміння вільно оперувати категоріально-понятійним апаратом педагогіки і психології.

Психолого-педагогічна підготовка передбачає розвиток різноманітних навичок, зокрема вміння ефективно спілкуватися у різних ситуаціях; формування нових систем цінностей, навичок творчого розв'язання проблем і вміння працювати з двозначними, суперечливими, або парадоксальними ситуаціями. Також важливим є здатність організувати та опрацювати великий обсяг інформації, розвиток майстерності, встановлення ефективної самооцінки та особистої адаптації до організаційних і загальнолюдських цінностей.

Запорукою формування мистецько-професійної готовності є опанування музично-теоретичних і музично-практичних дисциплін. Підкреслимо, що формування фахових компетентностей, зокрема здатності до мистецької (інструментальної, вокальної, диригентсько-хорової) та культурно-просвітницької діяльності з використанням регіональної мистецької спадщини; до компетентної оцінки мистецько-педагогічних явищ; здатності обґрунтовувати та втілювати педагогічно-виконавський задум і здійснювати інтерпретацію мистецького (музичного) твору засобами професійно-педагогічного мовлення має здійснюватися на практичних індивідуальних заняттях з основного музичного інструмента, практикуму шкільного репертуару, хорового диригування, постановки голосу, сольного співу і диригування. Саме на таких індивідуально-практичних заняттях формується індивідуальний стиль мистецько-творчої діяльності через самопізнання, самовдосконалення, самовиховання в освітнього просторі ЗВО; вдосконалюється

володіння основними прийомами виконання музичних творів, уміння інтегрувати складні виконавські техніки (інструментальні, вокальні, диригентські) у професійній діяльності. Добір програми з урахуванням специфіки (зокрема, регіональної) художніх напрямів, стилів, жанрів, уміння вербально і виконавсько інтерпретувати мистецькі (музичні) твори дає можливість сформувати музичний (інструментальний, вокальний, хоровий) репертуар для використання його у навчальній і позанавчальній (позакласній, позашкільній) роботі на посаді вчителя мистецтва, зокрема музичного мистецтва, керівника мистецького колективу, педагога-організатора, художнього, музичного керівника. Вільне володіння майбутнім фахівцем музичним інструментом, голосом, диригентськими навичками дає можливість учителю реалізувати власні виконавські здібності, проявити артистизм, виступити у ролі артиста-виконавця через участь у тематичних вечорах, літературно-музичних композиціях, лекціях-концертах, дитячій філармонії, концертних програмах. «Живе» звучання інструменту, голосу у виконанні вчителя є прикладом для учнів і підкреслює важливість і можливості предметів мистецького спрямування.

Не піддається сумніву теза про те, що в підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва домінантою є спрямованість, пріоритет спеціальних знань і вмінь. Для майбутніх учителів, які в подальшій педагогічній роботі мають виконувати мультифункційні обов'язки, зокрема організувати колективне музикування, вокальне виконання, створювати і керувати інструментальним ансамблем, вокальним, хоровим колективом, виступати в ролі аранжувальника, сценариста, постановника, іноді звукорежисера такі знання опановуються при вивченні теорії музики і сольфеджіо, історії української і зарубіжної музики, народознавства та музичного фольклору України, хорознавства, основ режисури та звукорежисури, основ хореографічного, театрального та образотворчого мистецтв, комп'ютерного аранжування тощо. Кожна з дисциплін ставить на меті, перш за все, опанування студентами спеціальних теоретичних музикознавчих знань, формування уміння і навичок їх застосовувати у професійній діяльності вчителя мистецтва НУШ.

Зауважимо, що формування готовності до методичної діяльності має зреалізуватися у ході вивчення таких освітніх компонентів, як методика викладання мистецької освітньої галузі, методика викладання мистецтва, інноваційні музично-педагогічні технології, методика викладання образотворчого, хореографічного, театрального та екранного мистецтва, методика роботи з академічним, народним, естрадним колективом тощо. При формуванні робочих програм освітніх компонентів зважаємо на принцип концентризму, який передбачає послідовність вивчення матеріалу від простого до складного, від конкретного до загального, від раніше вивченого до засвоєння складних понять зі збагаченням їх новими науково-теоретичними, науково-методичними положеннями. Підкреслимо тісний міжпредметний зв'язок освітніх компонентів підготовки майбутнього вчителя мистецтва (музичного мистецтва) до роботи у НУШ. Основу методичної готовності майбутнього фахівця складають проєктування, організація і управління, моделювання і діагностика результатів.

Достатньо вичерпно критерії методичної готовності вчителя мистецької галузі висвітлені у дослідженнях Є. Проворової, яка визначає їх як: міру сформованості спонукальних мотивів та ціннісних орієнтацій до оволодіння методичною діяльністю; ступінь розуміння сутності, особливостей та вимог до методичної діяльності; міру здатності до творчих упроваджень у методичній діяльності; ступінь сформованості емоційно-вольової включеності до методичної діяльності; ступінь оволодіння комунікативною діяльністю на основі сформованої асертивності. Науковиця стверджує, що діагностика стану методичної підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва відповідно запропонованих критеріїв дозволяє визначити її рівні, а саме: формально-наслідувальний, відтворювально-продуктивний, адаптивно-конструктивний та творчо-інтерпретаційний. Визначені рівні відрізняються здатністю студентів до творчого самовиявлення у практичних вимірах методичної діяльності – проєктуванні, реалізації планів, аналізі та оцінюванні її результатів [8, с. 234].

Практична підготовка фахівців є важливою для готовності майбутніх учителів мистецтва (музичного мистецтва) до реалізації основних положень Нової української школи. Усвідомлення специфіки роботи учителя мистецтва (музичного мистецтва) має відбуватися на навчальній практиці, яка передбачає ознайомлення майбутніх фахівців із педагогічною діяльністю вчителів мистецтва (музичного мистецтва) в закладах загальної середньої освіти.

Студенти спеціальності 013.14 Середня освіта (Музичне мистецтво) Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка проходять практику у закладі загальної середньої освіти, де спостерігають, аналізують, узагальнюють досвід роботи вчителя мистецтва (музичного мистецтва) у Новій українській школі; його види діяльності, психолого-педагогічний, методичний інструментарій, використання традиційних та інноваційних підходів та технологій.

Виробничі практики на меті мають актуалізацію та систематизацію теоретичних знань студентів, їх інтегральної, загальних та фахових компетентностей у реальних умовах організації освітнього процесу в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.

Важливим в освітньому процесі НУШ є командна робота педагогів різних мистецьких сфер, до прикладу курс «Мистецтво» можуть забезпечувати вчителі музичного мистецтва, художньої культури, образотворчого мистецтва, а тому спільне планування буде важливим для досягнення результату. Тому в цьому контексті формування м'яких навичок у студентів – майбутніх учителів мистецтва (музичного мистецтва) – є важливими.

Долучаємося до думки науковиці Л. Фамілярської, яка до трактування терміну «soft skills» підходить з соціологічних позицій і характеризує його як сукупність особистісних характеристик. Вона наголошує на взаємодії у процесі професійної діяльності, що передбачає знаходити підхід до людей і вміти їх переконувати, вести переговори процеси; працювати в команді на основі міжособистісного спілкування; особистісно розвиватися і бути ерудованим, креативним, саморганізованим тощо [11, с. 43].

Традиційно до навичок soft skills відносять такі вміння: активне слухання (здатність уважно слухати, ставлячи допоміжні запитання, що дозволяють опоненту ширше розкрити думку та зрозуміліше пояснити свою позицію); вміння вести перемовини; невербальні елементи комунікації (вміння не тільки висловлювати думку розумно та стисло, але й застосовувати жести, міміку, поставу на підтвердження слів, що робить спілкування більш виразним); уміння переконувати; вміння презентувати та виступати публічно; storytelling (вміння розповідати); письмові навички (наприклад, уміння укладати звіти, вести бізнес-комунікацію) [12, с. 178]. Важливим є в цьому руслі також уміння критично мислити, аналізувати ситуацію, що склалася, робити корисні висновки та змінювати поведінку відповідно до середовища.

Необхідними характеристиками майбутніх учителів мистецтва (музичного мистецтва) є емпатія, здатність відчувати, розуміти та аналізувати музичний твір, почуття та емоції інших людей; емоційний інтелект, позитивне світосприйняття, що є важливим складником мистецтва [10, с. 15]. Тому в процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва необхідно використовувати широкий арсенал інтерактивних методів, прийомів, форм роботи. До найбільш ефективних віднесемо роботу в парах, роботу в малих групах, метод «Акваріум», «Ажурна пилка». Оптимальними для формування навичок soft skills є метод проєктів та їхня презентація в межах здобувачів вищої освіти освітньої програми, академічної групи. Під час аудиторних занять доречно використовувати «Мозковий штурм», «Коло ідей», «Мікрофон» [12, с. 179].

Вкрай важливим є діяльність кураторів академічних груп на початковому етапі підготовки майбутніх учителів мистецтва (музичного мистецтва), яка спрямована на формування навичок soft skills і яка відбувається у ході підготовки і проведення позааудиторних заходів. До прикладу, проведення таких заходів, як «Зорепад» (презентація студентів I курсу), «Театр казок», «Народний календар», які щорічно відбуваються на факультеті педагогічної і мистецької освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, допомагають у створенні студентського колективу, гуртують, навчають командній роботі, формують уміння презентувати спільну роботу, домовлятися при розв'язанні проблем, комунікувати у вербальний і невербальний спосіб. Така підготовка до майбутньої професійної діяльності перегукується з вимогами Міністерства освіти і науки України щодо викладання освітньої галузі «Мистецтво» у 2022/2023 навчальному році, у яких зазначено, що результатами навчання також є формування в учнів уміння демонструвати результати власної творчості, уміння пояснити свій задум, презентувати власні ідеї і напрацювання, критично оцінювати власні успіхи і досягнення [5].

Висновки з даного дослідження. Готовність до педагогічної діяльності на професійному рівні є необхідною передумовою для подальшого прогресу суспільства. Вчителі, що мають чітку професійну мету і відчуття мотивації до постійного самовдосконалення, створюють надійну основу для якісного освітнього процесу.

Особливості процесу формування готовності майбутніх учителів мистецтва (музичного мистецтва) до освітньої діяльності в умовах Нової української школи полягають у формуванні готовності до професійної діяльності, яка трактується як особистісне утворення, набуте у результаті спеціального навчання і включає у свою структуру науково-теоретичний та практичний компоненти, формування навичок soft skills.

Реалізації провідних положень теорії та методики мистецької освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти дозволяє здійснювати організаційний, освітній, методичний супровід освітньої та мистецько-педагогічної діяльності в організаціях загальної мистецької (музичної) освіти.

Перспективи подальших досліджень пов'язані із удосконаленням професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва (музичного мистецтва) у процесі неформальної мистецької освіти та змістового наповнення системи занять у мистецько-творчих колективах. Одним із напрямів неформальної освіти є участь студентів у різних художньо-творчих колективах, заходах мистецького спрямування.

Список використаних джерел

1. Гармаш Т. А. Готовність до професійної діяльності як передумова ефективної управлінської діяльності майбутнього фахівця із логістики. *Науковий огляд*. 2017. № 4 (36). С. 1–10.
2. Дем'яно Н. Ю. Компетентнісний підхід до професійної освіти музикантів-педагогів. *Змістовий складник формальної професійної освіти вчителів музичного мистецтва (I освітній рівень)*: монографія. Київ, 2020. С. 19–26.
3. Ірклієнко В. С. Загальні положення щодо організації практики студентів у ПНПУ імені В. Г. Короленка. *Змістовий складник формальної професійної освіти вчителів музичного мистецтва (I освітній рівень)*: монографія. Київ, 2020. С. 230–237.
4. Коновальчук І. М. Аналіз сутності готовності вчителів початкових класів до міжособистісної взаємодії з дітьми та батьками в ситуації конфлікту. *Система підготовки майбутніх фахівців у контексті становлення Нової української школи*: монографія / за заг. ред.: В. Є. Литнєва, Н. Є. Колесник, Т. В. Завязун. Житомир: Вид-ць О. О. Євенок, 2019. С. 338–349.
5. Методичні рекомендації щодо викладання освітньої галузі «Мистецтво» у 2022/2023 навчальному році. Додаток 12 до листа Міністерства освіти і наук України від 19.08.2022 р. №1/9530-22. URL: <https://www.schoollife.org.ua/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-vykkladannya-osvitnoyi-galuzi-mystetstvo-u-2022-2023-navchalnomu-rotsi>
6. Моренко О. М. Акемелогічний підхід як основа особистісно-професійного самовдосконалення майбутнього фахівця. *Педагогічні науки*. 2017. Вип. 80. С. 170–174.
7. Нова Українська Школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
8. Проворова Є. М. Теорія і практика методичної підготовки майбутнього вчителя музики на засадах прaxeологічного підходу: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київ, 2018. 502 с.
9. Ремезова Н. М. Вокальна підготовка майбутніх педагогів-музикантів І (бакалаврського) рівня вищої освіти. *Змістовий складник формальної професійної освіти вчителів музичного мистецтва (I освітній рівень)*: монографія. Київ, 2020. С. 100–108.
10. Сулаєва Н. Підготовка майбутніх учителів мистецьких дисциплін в умовах інформаційного суспільства. *Мистецька освіта в інформаційному суспільстві*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Полтава, 20-21 трав. 2021 р.). Полтава, 2021. С. 1–16.
11. Фамілярська Л. Л. Особливості розвитку сучасного педагога в системі післядипломної освіти. *Science Rise: Pedagogical Education*. 2014. № 6(14). С. 43–45.

12. Яковлев В. Формування навичок SOFT SKILLS у здобувачів освіти в процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. *Мистецька освіта в інформаційному суспільстві*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Полтава, 20-21 трав. 2021 р.) / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2021. С. 178–180.

References

1. Harmash, T. A. (2017). Hotovnist do profesiinoi diialnosti yak peredumova efektyvnoi upravlinskoj diialnosti maibutnoho fakhivtsia iz lohistyky [Readiness for professional activity as a prerequisite for effective managerial activity of the future logistics specialist]. *Naukovyi ohliad [Scientific review]*, 4 (36), 1-10 [in Ukrainian].
2. Demianko, N. Yu. (2020). Kompetentnisnyi pidkhid do profesiinoi osvity muzykantiv-pedahohiv [A competent approach to the professional education of musician-pedagogues]. In *Zmistovyi skladnyk formalnoi profesiinoi osvity vchyteliv muzychnoho mystetstva (I osvitnii riven) [Content component of formal professional education of music teachers (I educational level)]*: monohrafiia (pp. 19-26). Kyiv [in Ukrainian].
3. Irlklienko, V. S. (2020). Zahalni polozhennia shchodo orhanizatsii praktyky studentiv u PNPU imeni V. H. Korolenka [General regulations regarding the organization of students' practice at V.G. Korolenko PNPU]. In *Zmistovyi skladnyk formalnoi profesiinoi osvity vchyteliv muzychnoho mystetstva (I osvitnii riven) [Content component of formal professional education of music teachers (I educational level)]*: monohrafiia (pp. 230-237). Kyiv [in Ukrainian].
4. Konovalchuk, I. M. (2019). Analiz sutnosti hotovnosti vchyteliv pochatkovykh klasiv do mizhosobystisnoi vzaiemodii z ditmy ta batkamy v sytuatsii konfliktu [Analysis of the essence of primary school teachers' readiness for interpersonal interaction with children and parents in a conflict situation]. In V. Ye. Lytnova, N. Ye. Kolesnyk, T. V. Zaviiazun (Eds.), *Systema pidhotovky maibutnykh fakhivtsiv u konteksti stanovlennia Novoi ukrainskoj shkoly [The system of training future specialists in the context of the formation of the New Ukrainian School]*: monohrafiia (pp. 338-349). Zhytomyr: Vyd. O. O. Yevenok [in Ukrainian].
5. *Metodychni rekomendatsii shchodo vykladannia osvitnoi haluzi «Mystetstvo» u 2022/2023 navchalnomu rotsi [Methodological recommendations for teaching the educational field «Art» in the 2022/2023 academic year]*. Dodatok 12 do lysta Ministerstva osvity i nauk Ukrainy vid 19.08.2022 r. №1/9530-22. Retrieved from <https://www.schoollife.org.ua/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-vykkladannya-osvitnoyi-galuzi-mystetstvo-u-2022-2023-navchalnomu-rotsi> [in Ukrainian].
6. Morenko, O. M. (2017). Akmeolohichniy pidkhid yak osnova osobystisno-profesijnoho samovdoskonalennia maibutnoho fakhivtsia [Acmeological approach as the basis of personal and professional self-improvement of the future specialist]. *Pedahohichni nauky [Pedagogical sciences]*, 80, 170-174 [in Ukrainian].
7. *Nova Ukrainska Shkola. Kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly [Pedagogical sciences: coll. of science works]*. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> [in Ukrainian].
8. Provorova, Ye. M. (2018). *Teoriia i praktyka metodychnoi pidhotovky maibutnoho vchytelia muzyky na zasadakh praxeolohichnoho pidkhodu [Theory and practice of methodical training of the future music teacher based on the praxeological approach]*. (D diss.). Kyiv [in Ukrainian].
9. Remezova, N. M. (2020). Vokalna pidhotovka maibutnykh pedahohiv-muzykantiv I (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity [Vocal training of future teachers-musicians of the 1st (bachelor) level of higher education]. In *Zmistovyi skladnyk formalnoi profesiinoi osvity vchyteliv muzychnoho mystetstva (I osvitnii riven) [Content component of formal professional education of music teachers (I educational level)]*: monohrafiia (pp. 100-108). Kyiv [in Ukrainian].
10. Sulaieva, N. (2021). Pidhotovka maibutnykh vchyteliv mystetskykh dystsyplyn v umovakh informatsiinoho suspilstva [Training of future teachers of art disciplines in the conditions of the information society]. In *Mystetska osvita v informatsiynomu suspilstvi [Art education in the information society]: materialy vseukr. nauk.-prakt. konf.* (pp. 1-16). Poltava [in Ukrainian].
11. Familiarska, L. L. (2014). Osoblyvosti rozvytku suchasnoho pedahoha v systemi pislidyplomnoi osvity [Features of the development of a modern teacher in the system of postgraduate education]. *Science Rise: Pedagogical Education*, 6 (14), 43-45 [in Ukrainian].
12. Yakovliev, V. (2021). Formuvannia navychok SOFT SKILLS u zdobuvachiv osvity v protseji fakhovoi pidhotovky maibutnykh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Formation of SOFT SKILLS among students in the process of professional training of future music teachers]. In *Mystetska osvita v informatsiynomu suspilstvi [Art education in the information society]: materialy vseukr. nauk.-prakt. konf.* (pp. 178-180). Poltava [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції авторського оригіналу: 14.05.2024